

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ФАРМАКОЕКОНОМІКИ ТА ЕЛЕМЕНТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ ДЛЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ

Заліська О.М., Парновський Б.Л., Слабий М.В.

Львівський національний медичний університет ім. Д. Галицького,

м. Львів, Україна

olzaliska@ukr.net

Вступ. Аналіз навчальних програм фармацевтичних факультетів Європи, Канади, США, Австралії показав, що фармакоеконіка як дисципліна включена у навчальні плани бакалавра, магістра фармації, доктора філософії, у багатьох університетах, зокрема Гарварду, Йорку, Шеффілда, Вашингтону, Калгарі, в яких також наявні курси соціальної фармації.

В Україні реалізуються державні програми профілактики і лікування соціально значущих захворювань – туберкульоз, СНІД, цукровий діабет, онкологія, затверджено 4-е видання Державного формуляру лікарських засобів України. Це вимагає відповідних знань і навичок оцінки схем лікування за фармакоеконічними показниками. В Україні створено систему підготовки провізорів з нової дисципліни „Фармакоеконіка”.

Методи. З 1999 року на кафедрі організації і еконіки фармації та технології ліків факультету післядипломної освіти ЛНМУ імені Данила Галицького вперше в Україні було започатковане викладання дисципліни “Фармакоеконіка” для провізорів-інтернів та слухачів циклів, були видані перші навчальні посібники „Фармакоеконіка” (2000, 2002), затверджені МОЗ України. Навчальна програма “Фармакоеконіка” за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонського процесу, яка затверджена МОЗ України (2007), розроблена О. М. Заліською у співпраці з фахівцями Національного фармацевтичного університету (м. Харків). Відповідно до неї виданий перший підручник для підготовки студентів “Фармакоеконіка” (автор О.М. Заліська, за ред. Б.Л. Парновського), затверджений МОЗ України (2007). Навчально-методичне забезпечення з фармакоеконіки

за 2002-2004 роки було впроваджено у 12 вищих навчальних медичних і фармацевтичних закладах України на до- і післядипломному етапах навчання.

Основний матеріал. Фармакоекономіка як сучасна наукова дисципліна та соціальна фармація потребують належного методичного забезпечення викладання. На даний час у базах даних Міжнародного товариства фармакоекономічних досліджень (ISPOR), Кокранівського товариства (Cochrane Collaboration), наявні уже тисячі публікацій про дані доказової медицини, результати фармакоекономічних досліджень, в тому числі при соціально значущих захворюваннях.

Для забезпечення неперервної освіти провізорів нами видані методичні рекомендації і навчальна програма з фармакоекономіки (Заліська О.М., Слабий М.В., Парновський Б.Л., 2009). У навчально-методичних матеріалах інтегровані традиційні методи післядипломної підготовки і дистанційного навчання з використанням сайту Українського відділу ISPOR (www.uspor.org.ua).

У післядипломній підготовці провізорів значна увага приділяється вивченню соціально-етичних аспектів фармацевтичної допомоги хворим на туберкульоз, СНІД, зокрема забезпечення медичних та фармацевтичних працівників оперативною, доказовою та доступною інформацією, спрямованою на якісне медикаментозне обслуговування населення. Видані навчальні посібники "Фармацевтична допомога хворим на туберкульоз" для підготовки слухачів курсів за спеціальностями "Загальна фармація", "Організація і управління фармацією" та для провізорів – інтернів; методичні рекомендації «Фармакоекономіка та оцінка медичних технологій, їх використання при створенні формулярів» (2012), в яких розглядається проблематика соціальної фармації інтегрально з фармакоекономічними показниками медичних технологій для раціонального використання обмежених ресурсів на фармацевтичну допомогу та постачання основними лікарськими засобами, в тому числі при реалізації державних програм, пілотного проекту.

Висновки. Сучасний провізор під час післядипломної освіти повинен оволодіти доказовими фармакоекономічними даними, які є основою прийняття управлінських рішень в охороні здоров'я, при впровадженні формулярів та для допомоги індивідуальному хворому з урахуванням соціально-етичних аспектів.